

**PROGRAM BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH
PLANOWANYCH DO WYKONANIA PRZY REALIZACJI
INWESTYCJI PN.
BUDOWA SIECI WODOCIĄGOWEJ W M. RUDA, UL. GRABOWA,
GM. RADZYMIN, DZ. NR 279/1**

Wykonawca opracowania:
Przedsiębiorstwo Inżynierii Sanitarnej
"ENERGAS" s.c.
Paweł i Andrzej Ochenkowsky
07-410 Ostrołęka, ul. Warszawska 2
tel. (29) 760 08 83, e-mail: biuro@energasp.pl

22.06.2016 r.

**PROGRAM BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH
PLANOWANYCH DO WYKONANIA PRZY REALIZACJI INWESTYCJI PN.
BUDOWA SIECI WODOCIĄGOWEJ W M. RUDA, UL. GRABOWA,
GM. RADZYMIN, DZ. NR 279/1**

1. Podstawa prawna opracowania.

Podstawą opracowania niniejszego programu badań archeologicznych jest:

**Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst
jednolity: Dz.U. z 2014 r., poz. 1446 ze zm.)**

Art. 3. Użyte w ustawie określenia oznaczają: (...) 4) zabytek archeologiczny — zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem; (...) 11) badania archeologiczne — działania mające na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytku archeologicznego;

Art. 6. 1. Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania: (...) 3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:

- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
- b) cmentarzyskami,
- c) kurhanami,
- d) reliktnami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Art. 32. 1. Kto, w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkrył przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, jest obowiązany:

- 1) wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;
- 2) zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;
- 3) niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) jest obowiązany niezwłocznie, nie dłużej niż w terminie 3 dni, przekazać wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków przyjęte zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.

3. Wojewódzki konserwator zabytków jest obowiązany w terminie 5 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 i ust. 2, dokonać oględzin odkrytego przedmiotu.

4. Jeżeli w terminie, określonym w ust. 3, wojewódzki konserwator zabytków nie dokona oględzin odkrytego przedmiotu, przerwane roboty mogą być kontynuowane.

5. Po dokonaniu oględzin odkrytego przedmiotu wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję:

- 1) pozwalającą na kontynuację przerwanych robót, jeżeli odkryty przedmiot nie jest zabytkiem;
- 2) pozwalającą na kontynuację przerwanych robót, jeżeli odkryty przedmiot jest zabytkiem, a kontynuacja robót nie doprowadzi do jego zniszczenia lub uszkodzenia;
- 3) nakazującą dalsze wstrzymanie robót i przeprowadzenie, na koszt osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej finansującej te roboty, badań archeologicznych w niezbędnym zakresie.

6. Roboty nie mogą być wstrzymane na okres dłuższy niż miesiąc od dnia doręczenia decyzji, o której mowa w ust. 5 pkt 3.

7. Jeżeli w trakcie badań archeologicznych zostanie odkryty zabytek posiadający wyjątkową wartość, wojewódzki konserwator zabytków może wydać decyzję o przedłużeniu okresu wstrzymania robót. Okres wstrzymania robót nie może być jednak dłuższy niż 6 miesięcy od dnia doręczenia decyzji, o której mowa w ust. 5 pkt 3.

8. Po zakończeniu badań archeologicznych, o których mowa w ust. 5 pkt 3, wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję pozwalającą na kontynuację przerwanych robót.

9. W przypadku odkrycia przedmiotu, o którym mowa w ust. 1, z wyłączeniem zabytków archeologicznych, w sprawach własności i wynagrodzenia dla znalazcy tego przedmiotu stosuje się odpowiednio art. 189 Kodeksu cywilnego.

Art. 35. 1. Przedmioty będące zabytkami archeologicznymi odkrytymi, przypadkowo znalezionymi albo pozyskanymi w wyniku badań archeologicznych, stanowią własność Skarbu Państwa.

Art. 36. 1. Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga:

- 1) prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;
- 2) wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku (...)
- 5) prowadzenie badań archeologicznych;

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 ze zm.).

Art. 5

1. Obiekt budowlany jako całość oraz jego poszczególne części, wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając: (...) 8) ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów objętych ochroną konserwatorską;

Art. 30

7. Właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, (...), obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli ich realizacja może naruszać ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy lub spowodować: (...)
2) pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków;

Art. 39

1. Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2016, poz. 627)

Art. 101. Ochrona powierzchni ziemi polega na: (...) 2) zachowaniu funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych, w tym między innymi: (...) f) zbioru dziedzictwa geologicznego, geomorfologicznego i archeologicznego;

2. Charakterystyka terenu.

Teren objęty planowaną inwestycją w m. Ruda, ul. Grabowa, dz. nr 279/1 znajduje się częściowo na obszarze stanowiska archeologicznego nr AZP 51-67/77. Stanowisko to zostało zidentyfikowane podczas badań powierzchniowych przeprowadzonych przez Stefana Wojdę w 1992 r. Zabytek stanowią zachowane w ziemi - pod współczesną warstwą użytkową relikty tzw. kultury łużyckiej z epoki brązu oraz ślady osadnictwa z okresu rzymskiego.

3. Charakterystyka inwestycji.

Trasa projektowanej sieci wodociągowej przebiegać będzie w pasie drogi gminnej, gruntowej.

Odcinki liniowe wodociągu planowane są do wykonania metodą bezwykopową - (przewiertem sterowanym), bez naruszania nawierzchni terenu. W miejscach, gdzie zlokalizowane będą hydranty przeciwpożarowe niezbędne będzie wykonanie wykopów, które umożliwią montaż hydrantu wraz z pełnym wyposażeniem (zasuwa odcinająca, króciec dwukołnierzowy, kolano stopowe, trójnik).

Przed przystąpieniem do robót budowlanych teren powinien być odpowiednio przygotowany do inwestycji, zaś trasa wodociągu i lokalizacja uzbrojenia wytyczona przez uprawnionego do tego geodetę.

Z pasa budowlano-montażowego, na którym wykonywany będzie wykop otwarty (komora robocza przy hydrancie) należy zebrać warstwę humusu grubości 20 cm, następnie usunąć mechanicznie zbędny urobek. Wielkość wykopu niezbędna do realizacji inwestycji to około 1,5 m x 1,5 m, zaś głębokość około 2,0 m. Po wykonaniu wykopu należy kolejno zamontować elementy składowe uzbrojenia hydrantu, dokonać obsypki sieci wodociągowej, a następnie wykop zasypać. Teren, na którym wykonywana była budowa przywrócić do stanu pierwotnego, uporządkować.

4. Charakterystyka badań archeologicznych.

Zgodnie z zapisami postanowienia nr 250/2016 z dnia 26.04.2016 r. wydanego przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - podczas wykonywania robót związanych z budową sieci wodociągowej na terenie stanowisk archeologicznych Inwestor jest zobowiązany zapewnić stały nadzór archeologiczny.

Badania archeologiczne polegać będą na nadzorze prac ziemnych wykonywanych przez firmę wykonawczą sieci wodociągowej. Wszelkie działania na obszarze objętym ochroną zostaną zadokumentowane fotograficznie, a następnie po zakończeniu prac wykonane zostanie sprawozdanie z badań. Wykopy budowlane niezbędne do montażu hydrantów po zakończeniu budowy zostaną zasypane, a powierzchnia terenu odtworzona, przywrócona do stanu pierwotnego.

W przypadku znalezienia w nadzorowanych odcinkach nawarstwień ziemnych i obiektów kulturowych o charakterze archeologicznym, nadzór archeologiczny należy zmienić na archeologiczne badania wykopaliskowe. Wszelkie materiały zabytkowe, które mogą zostać znalezione w trakcie prac badawczych będą musiały zostać oczyszczone, zainwentaryzowane i zadokumentowane rysunkowo, fotograficznie i opisowo. Zebrane zabytki (ewentualne znaleziska) zostaną przekazane muzeum.

5. Załączniki.

- rys. nr 1 - mapa pogładowa z oznaczeniem terenu objętego nadzorem archeologicznym, skala 1:10000
- rys. nr 2 - mapa pogładowa terenu, skala 1:500
- rys. nr 3 - plan z naniesieniem miejsc planowanych badań archeologicznych, skala 1:500

- zał. 1 - fragment z wyrysu z MPZP Miasta i Gminy Radzymin
- zał. 2 - fotografia przedstawiająca obecne zagospodarowanie terenu objętego nadzorem archeologicznym